

ΣΤΕ 819/2010

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΤΜΗΜΑ Γ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 19 Νοεμβρίου 2009, με την εξής σύνθεση: Γ. Σταυρόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Γ΄ Τμήματος, Α. Γκότσης, Ν. Μαρκουλάκης, Γ. Ποταμιάς, Π. Καρλή, Σύμβουλοι, Δ. Μακρής, Δ. Βανδώρος, Πάρεδροι. Γραμματέας η Α. Τριάδη, Γραμματέας του Γ΄ Τμήματος.

Για να δικάσει :

Α. την από 20 Δεκεμβρίου 2006 αίτηση:

του , υποψηφίου Δημάρχου του Δήμου Οιχαλίας του Νομού Μεσσηνίας και επικεφαλής του συνδυασμού «..... των δημοτικών εκλογών της 15ης Οκτωβρίου 2006, κατοίκου Οιχαλίας, ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Μελέτιο Μουστάκα (Α.Μ. 10371), που τον διόρισε στο ακροατήριο,

κατά των : 1) , υποψηφίου Δημάρχου του Δήμου Οιχαλίας του Νομού Μεσσηνίας, 2) , οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Σπ. Βλαχόπουλο (Α.Μ. 17001), που τον διόρισαν με πληρεξούσιο, 3)..... , 4) , οι οποίοι δεν παρέστησαν, 5).....

....., ο οποίος παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 6) , ο οποίος δεν παρέστη, 7) , ο οποίος παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 8) , ο οποίος δεν παρέστη, 9) , 10)..... , 11) , 12)..... - , 13)..... , οι οποίοι παρέστησαν με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο, 14) , 15) , οι οποίοι δεν παρέστησαν, 16) , ο οποίος παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 17)

....., ο οποίος δεν παρέστη, αλλά ο δικηγόρος που υπογράφει την αίτηση νομιμοποιήθηκε στην πρώτη (1η) επ΄ ακροατηρίω συζήτηση, 18) , 19) , 20) , οι οποίοι δεν παρέστησαν, 21) , ο οποίος παρέστη με τον ως άνω δικηγόρο Σπ. Βλαχόπουλο, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 22)..... - , 23) , 24) , 25) , 26) , οι οποίοι δεν παρέστησαν, 27)..... , ο οποίος παρέστη με τον ως άνω δικηγόρο Σπ. Βλαχόπουλο, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 28)..... , 29)..... , 30) , 31) , 32)..... , 33) , 34)..... , 35) , 36) , 37) , 38) , οι οποίοι δεν παρέστησαν, 39) , ο οποίος παρέστη με τον ως άνω δικηγόρο Σπ. Βλαχόπουλο, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 40) , ο οποίος δεν παρέστη, 41)..... , ο οποίος παρέστη με τον ως άνω δικηγόρο Σπ. Βλαχόπουλο, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 42) , 43) , 44)..... , 45) , 46) - , 47)

....., οι οποίοι δεν παρέστησαν, 48) , ο οποίος παρέστη με τον ως άνω δικηγόρο Σπ. Βλαχόπουλο, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 49)
....., 50) , 51) – , οι οποίοι δεν παρέστησαν, 52) – , η οποία παρέστη με τον ίδιο ως άνω δικηγόρο Σπ. Βλαχόπουλο που τον διόρισε στο ακροατήριο, 53) , 54) , οι οποίοι παρέστησαν με τον ως άνω δικηγόρο Σπ. Βλαχόπουλο, που τον διόρισαν με πληρεξούσιο, 55) , 56).....
....., 57) , οι οποίοι δεν παρέστησαν, 58)
....., ο οποίος παρέστη με τον ως άνω δικηγόρο Σπ. Βλαχόπουλο, που τον διόρισε με πληρεξούσιο, 59) – , 60).....
..... και 61) , οι οποίοι δεν παρέστησαν.

Με την αίτηση αυτή ο αναιρεσείων επιδιώκει να αναιρεθεί η υπ' αριθμ. 235/2006 απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Καλαμάτας.

Β. την από 20 Δεκεμβρίου 2006 αίτηση :

του , υποψηφίου Δημάρχου στο Δήμο Οιχαλίας Νομού Μεσσηνίας, επικεφαλής του συνδυασμού «..... » κατά τις Δημοτικές εκλογές της 15ης.10.2006, κατοίκου Οιχαλίας, ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Μελέτιο Μουστάκα (Α.Μ. 10371), που τον διόρισε στο ακροατήριο,

κατά των : 1) , υποψηφίου Δημάρχου στο Δήμο Οιχαλίας, 2) και 3) του , οι οποίοι παρέστησαν με τον δικηγόρο Σπ. Βλαχόπουλο (Α.Μ. 17001) που τον διόρισαν με πληρεξούσια.

Με την αίτηση αυτή ο αναιρεσείων επιδιώκει να αναιρεθεί η υπ' αριθμ. 238/2006 απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Καλαμάτας.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του Εισηγητή, Παρέδρου Δ. Βανδώρου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε :

Α. τον πληρεξούσιο του αναιρεσείοντος, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο των αναιρεσιβλήτων που παρέστησαν, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Β. τον πληρεξούσιο του αναιρεσείοντος, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους αναιρέσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και τον πληρεξούσιο των αναιρεσιβλήτων, ο οποίος ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση των υπό κρίση αιτήσεων αναιρέσεως καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (αριθμ. ειδικών εντύπων παραβόλου 2606722-24/2006 για την πρώτη και 2606719-21/2006 για τη δεύτερη).

2. Επειδή, με την πρώτη από τις κρινόμενες αιτήσεις, η οποία εισάγεται προς συζήτηση μετά από τις 1564/2007 και 1146/2008 αναβλητικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ζητείται η αναιρέση της 235/2006 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Καλαμάτας. Με την απόφαση αυτή απορρίφθηκε η από 26.10.2006 ένσταση του ήδη αναιρεσιόντος, υποψηφίου Δημάρχου του Δήμου Οιχαλίας Ν. Μεσσηνίας και επικεφαλής του συνδυασμού «..... -», κατά της 266/2006 πράξης της Προέδρου Πρωτοδικών Καλαμάτας, με την οποία καταρτίσθηκε ο πίνακας αποτελεσμάτων των δημοτικών εκλογών της 15.10.2006 στον προαναφερθέντα Δήμο, χωρίς όμως να ανακηρυχθεί ορισμένος συνδυασμός ως επιτυχών, με αποτέλεσμα τη διενέργεια επαναληπτικής ψηφοφορίας στις 22.10.2006, κατά την οποία ο συνδυασμός του αναδείχθηκε νικητής. Με τη δεύτερη υπό κρίση αίτηση, η οποία εισάγεται προς συζήτηση μετά από τις επίσης αναβλητικές υπ' αριθμ. 1565/2007 και 1146/2008 αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ζητείται η αναιρέση της 238/2006 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Καλαμάτας. Με αυτήν έγινε εν μέρει δεκτή ένσταση των αναιρεσίβλητων, μεταρρυθμίσθηκε ο από 19.10.2006 πίνακας αποτελεσμάτων των δημοτικών εκλογών της 15.10.2006 στον πιο πάνω Δήμο και ανακηρύχθηκαν ως επιτυχών ο συνδυασμός «..... -» με επικεφαλής τον πρώτο αναιρεσίβλητο και ως επιλαχόντες ο συνδυασμός «..... -» με επικεφαλής τον αναιρεσιόντα (α' επιλαχών) και ο συνδυασμός «..... -» (β' επιλαχών).

3. Επειδή, οι δύο υπό κρίση αιτήσεις αναιρέσεως έχουν ασκηθεί εμπροθέσμως και εν γένει παραδεκτές, πρέπει δε να συνεκδικασθούν λόγω της μεταξύ τους συνάφειας, δεδομένου ότι αφορούν στην αυτή εκλογή δημοτικών αρχών του Δήμου Οιχαλίας Ν. Μεσσηνίας της 15.10.2006.

4. Επειδή, από τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις, σε συνδυασμό και προς τα διαδικαστικά έγγραφα του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Στις δημοτικές εκλογές της 15.10.2006 για την ανάδειξη δημοτικών αρχών στο Δήμο Οιχαλίας Ν. Μεσσηνίας έλαβαν μέρος τρεις συνδυασμοί και, συγκεκριμένα, ο συνδυασμός «..... -» με επικεφαλής τον αναιρεσιόντα, ο συνδυασμός «..... -» με επικεφαλής τον εκ των αναιρεσιβλήτων..... και ο συνδυασμός «..... -» με επικεφαλής τον-
..... Κατά την πρώτη ψηφοφορία της 15.10.2006 και επί συνόλου 2641 εγκύρων ψηφοδελτίων, οι εν λόγω συνδυασμοί έλαβαν : ο συνδυασμός «..... -» 1108 ψήφους και ποσοστό 41,95 %, ο συνδυασμός «..... -» 1103 ψήφους και ποσοστό 41,76% και ο συνδυασμός «..... -» 430 ψήφους και ποσοστό 16,28%. Σχετικώς καταρτίσθηκε ο από 19.10.2006 πίνακας αποτελεσμάτων της Προέδρου Πρωτοδικών Καλαμάτας και συντάχθηκε η 266/19.10.2006 πράξη της ίδιας Προέδρου, που τοιχοκολλήθηκε στο δικαστικό κατάστημα αυθημερόν. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα αυτά, κανένας συνδυασμός δεν συγκέντρωσε το απαιτούμενο, σύμφωνα με το άρθρο 50 παρ. 1 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ποσοστό 42% επί του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων και για το λόγο αυτό ακολούθησε επαναληπτική εκλογή στις 22.10.2006, στην οποία έλαβαν μέρος ο συνδυασμός «..... -» με υποψήφιο Δήμαρχο τον αναιρεσιόντα και ο συνδυασμός «..... -» με υποψήφιο Δήμαρχο τον εκ των αναιρεσιβλήτων Κατά την εκλογή αυτή ψήφισαν 2417 εκλογείς, τα έγκυρα ψηφοδέλτια ήταν 2368 και έλαβαν ο μιν

συνδυασμός «..... - -» 1248 ψήφους, ο δε συνδυασμός «..... ..» 1120 ψήφους. Ο αναιρεσείων, νικητής κατά τις επαναληπτικές εκλογές της 22.10.2006, άσκησε στις 26.10.2006 ένσταση κατά του κύρους της αρχικής εκλογής (15.10.2006), με την οποία προέβαλε λόγους που αφορούν το κύρος των ψηφοδελτίων, καθώς και λόγο σύμφωνα με τον οποίο η υπ' αριθμ. 28/30.9.2006 πράξη του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Καλαμάτας περί ανακηρύξεως του συνδυασμού «..... ..» ήταν άκυρη, επειδή στη δήλωσή του ο εν λόγω συνδυασμός δεν είχε περιλάβει τον απαιτούμενο από το νόμο (άρθρο 34 ΚΔΚ) αριθμό υποψηφίων γυναικών, ο οποίος έπρεπε να ανέρχεται σε 17, αντί του αριθμού των 16 υποψηφίων γυναικών, με τον οποίο ο συνδυασμός αυτός μετέσχε στις εκλογές. Το δικάσαν την ένσταση Διοικητικό Πρωτοδικείο Καλαμάτας έκρινε, με την πρώτη αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του (υπ' αριθμ. 235/2006), ότι : 1) ο ενιστάμενος και ήδη αναιρεσείων, αφού τελικώς επικράτησε στις εκλογές, ήταν δηλαδή ο νικητής της επαναληπτικής ψηφοφορίας, δεν είχε έννομο συμφέρον να ασκήσει αυτοτελή ένσταση κατά του κύρους της πρώτης εκλογής, ανεξαρτήτως αν κατ' αυτήν είχε λάβει τη δεύτερη θέση. 2) Ο ενιστάμενος δεν είχε επικαλεσθεί και την ιδιότητά του ως εκλογέα του Δήμου Οιχαλίας, συνεπώς, δεν ήταν δυνατόν να γίνει δεκτό ότι είχε έννομο συμφέρον να ασκήσει την ένδικη ένσταση με την ιδιότητα αυτή. 3) Εάν η ένσταση ήθελε θεωρηθεί ως αντένσταση θα ήταν απορριπτέα ως απαράδεκτη, διότι κατατέθηκε στη γραμματεία του (πολιτικού) Πρωτοδικείου Καλαμάτας και όχι του Διοικητικού Πρωτοδικείου Καλαμάτας. Για τους λόγους αυτούς απέρριψε την ένσταση του ήδη αναιρεσείοντος ως απαράδεκτη, χωρίς όμως να προβεί περαιτέρω στην επικύρωση του αποτελέσματος των εκλογών και στην ανακήρυξη του επιτυχόντος και των επιλαχόντων συνδυασμών, δεδομένου ότι εκκρεμούσε και άλλη ένσταση κατά του κύρους των δημοτικών εκλογών της 15.10.2006 στο Δήμο Οιχαλίας, επί της οποίας εκδόθηκε στη συνέχεια η δεύτερη (υπ' αριθμ. 238/2006) αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Με την τελευταία αυτή (από 25.10.2006) ένσταση, οι αναιρεσίβλητοι της δεύτερης από τις υπό κρίση αιτήσεις αναιρέσεως στράφηκαν κατά της ανωτέρω 266/2006 πράξης της Προέδρου Πρωτοδικών Καλαμάτας, με την οποία είχε καταρτισθεί ο από 19.10.2006 πίνακας αποτελεσμάτων των δημοτικών εκλογών της 15.10.2006 στον πιο πάνω Δήμο και δεν είχε ανακηρυχθεί ως επιτυχών κανένας συνδυασμός, με συνέπεια τη διενέργεια επαναληπτικής ψηφοφορίας την 22.10.2006, και ζήτησαν αφενός μεν να ακυρωθούν 95 συνολικά ψηφοδέλτια του συνδυασμού του αναιρεσείοντος «..... ..» και 8 ψηφοδέλτια του συνδυασμού «..... ..», προβάλλοντας ότι καθένα από αυτά έφερε διακριτικά γνωρίσματα που παραβίαζαν το απόρρητο της ψηφοφορίας, αφετέρου δε να κριθούν ως έγκυρα 4 ψηφοδέλτια του συνδυασμού τους («..... ..»), τα οποία προέβαλαν ότι μη νομίμως είχαν κριθεί ως άκυρα από τις οικείες εφορευτικές επιτροπές. Το Διοικητικό Πρωτοδικείο Καλαμάτας με την 238/2006 απόφασή του δέχθηκε ότι η κρίση των εφορευτικών επιτροπών ως προς το κύρος ορισμένων από τα ανωτέρω ψηφοδέλτια ήταν εσφαλμένη, μεταξύ άλλων, δε, έκρινε ότι δύο από τα ψηφοδέλτια του συνδυασμού των αναιρεσίβλητων, τα υπ' αριθμ. 5/466 και 133/476 (ο δεύτερος αριθμός σημαίνει το εκλογικό τμήμα) μη νομίμως είχαν θεωρηθεί από τις οικείες εφορευτικές επιτροπές ως άκυρα και, συνεπώς, έπρεπε να κηρυχθούν έγκυρα και να προσμετρηθούν υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσίβλητων. Ενόψει αυτών, το δικάσαν πρωτοδικείο δέχθηκε εν μέρει την ένσταση των ήδη αναιρεσίβλητων, μεταρρύθμισε την προσβληθείσα ενώπιόν του πράξη, καθόρισε τον αριθμό του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων σε 2639, εκ των οποίων 1100 υπέρ του συνδυασμού «..... ..», 1110 υπέρ του συνδυασμού «..... ..» και 429 υπέρ του συνδυασμού «..... ..», περαιτέρω δε, ενόψει του ότι ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων που έλαβε ο συνδυασμός «..... ..» υπερέβαινε το ποσοστό 42% του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων (2.639

X 42% = 1.108,38), προέβη στην ανακήρυξη του συνδυασμού των αναιρεσίβλητων ως επιτυχόντος από την πρώτη ψηφοφορία και του συνδυασμού του αναιρεσειόντος «..... -» ως επιλαχόντος.

5. Επειδή, το Δικαστήριο επιλαμβάνεται, πρώτα, της από 20.12.2006 (Ε' 182/11.1.2007) αιτήσεως αναιρέσεως, με την οποία ζητείται η αναίρεση της 235/2008 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Καλαμάτας.

6. Επειδή, στα άρθρα 50 παρ. 1, 51 παρ. 1 και 59 παρ.1 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ) που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114), υπό την ισχύ των οποίων διενεργήθηκαν οι επίδικες εκλογές (βλ. άρθρο τέταρτο του νόμου αυτού) ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Στις εκλογές των δημάρχων και δημοτικών συμβούλων θεωρείται επιτυχών συνδυασμός αυτός που πλειοψήφησε με ποσοστό τουλάχιστον σαράντα δύο τοις εκατό (42%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και επιλαχόντες όσοι συνδυασμοί έλαβαν έστω και μια έδρα.....» (άρθρο 50 παρ. 1). «Από το σύνολο των εδρών των δημοτικών συμβούλων, τα τρία πέμπτα (3/5) ανήκουν στον επιτυχόντα συνδυασμό και τα δύο πέμπτα (2/5) στους επιλαχόντες ανάλογα με τον αριθμό των έγκυρων ψηφοδελτίων, που έλαβε καθένας από αυτούς . . .» (άρθρο 51 παρ. 1). «Στους Δήμους, αν κανένας συνδυασμός δεν συγκεντρώσει το ποσοστό που απαιτεί το άρθρο 50 παρ. 1, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη Κυριακή μόνο ανάμεσα στους υποψήφιους δημάρχους των δύο συνδυασμών που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους. Επιτυχών θεωρείται ο υποψήφιος δήμαρχος και ο συνδυασμός του που συγκέντρωσε στην επαναληπτική ψηφοφορία την απόλυτη πλειοψηφία ολόκληρου του αριθμού των έγκυρων ψηφοδελτίων» (άρθρο 59 παρ. 1). Οι διατάξεις αυτές, όπως κρίθηκε με τις αποφάσεις 3684 - 3687/2009 της Ολομέλειας του Δικαστηρίου, είναι εφαρμοστέες στις ένδικες εκλογές και είναι σύμφωνες προς το Σύνταγμα.

7. Επειδή, ο ΚΔΚ ορίζει στο μεν άρθρο 63 ότι: «Δικαίωμα ένστασης. Ένσταση μπορεί να ασκήσει: α) κάθε εκλογέας εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του Δήμου ή της Κοινότητας, καθώς και β) όποιος υπήρξε υποψήφιος κατά τις εκλογές στον οικείο Δήμο ή Κοινότητα», στο δε άρθρο 64 ότι: «Άσκηση ένστασης - Αρμόδιο δικαστήριο. 1. Η ένσταση ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται μαζί με τρία αντίγραφα στην αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη. Η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης ή η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης. 2. Το δικόγραφο της ένστασης απαιτείται να περιέχει τα στοιχεία που προβλέπονται στο άρθρο 251 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999). 3. Οι ενστάσεις εκδικάζονται σε πρώτο και τελευταίο βαθμό από το Τριμελές Διοικητικό Πρωτοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου έχει την έδρα του ο οικείος Δήμος ή η Κοινότητα. 4. Η διαβίβαση της ένστασης στο αρμόδιο για την εκδίκασή της δικαστήριο γίνεται σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο άρθρο 252 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας», ενώ στο άρθρο 65 ότι: «1. Η ένσταση στρέφεται κατά της πράξης, με την οποία ανακηρύσσονται οι συνδυασμοί των υποψηφίων ή κατά της κατ' άρθρο 58 πράξης, με την οποία εξάγεται το αποτέλεσμα της εκλογής ή κατά της κατ' άρθρο 62 απόφασης, με την οποία ανακηρύσσονται οι επιτυχόντες και οι επιλαχόντες συνδυασμοί που εκλέγονται ως τακτικοί ή αναπληρωματικοί. 2. Λόγους ένστασης μπορεί να θεμελιώσουν : α) οι παραβάσεις του νόμου κατά τη διεξαγωγή της εκλογής ή κατά την εξαγωγή του εκλογικού αποτελέσματος ή κατά την ανακήρυξη των υποψηφίων συνδυασμών ή κατά την ανακήρυξη των επιτυχόντων και επιλαχόντων συνδυασμών και των προσώπων που ανήκουν σε αυτούς ή β) η έλλειψη νόμιμων προσόντων ή η συνδρομή νόμιμων κωλυμάτων σε

πρόσωπα που έχουν εκλεγεί ή που είναι υποψήφια προς τούτο ή γ) η ακυρότητα ή η εσφαλμένη αρίθμηση των ψηφοδελτίων» και στην παράγραφο 1 του άρθρου 67 ότι: «Για τα θέματα της προδικασίας, της κύριας διαδικασίας, της παρέμβασης, της αντένστασης, της αποδεικτικής διαδικασίας, του παρεμπόπτοντος ελέγχου, της απόφασης του δικαστηρίου, καθώς και της γνωστοποίησής της εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 253 έως και 260 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, όπως κάθε φορά ισχύει, ο οποίος και εφαρμόζεται για κάθε σχετικό θέμα, που δεν ρυθμίζεται, ειδικώς, από τις διατάξεις του παρόντος». Επίσης ο Κώδικας Διοικητικής Δικονομίας (ΚΔΔ) που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999 (Α' 97) ορίζει στην παράγραφο 1 του άρθρου 246 ότι: «Για την σε πρώτο και σε τελευταίο βαθμό επίλυση των διαφορών του άρθρου 244 ασκείται ένσταση», στην παράγραφο 1 του άρθρου 247 ότι: «Ένσταση μπορεί να ασκήσει: α) κάθε εκλογέας εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του οικείου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και β) όποιος διατέλεσε υποψήφιος κατά τις εκλογές στον οικείο οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης», στο άρθρο 250 ότι: «1. Η ένσταση ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται, μαζί με τρία (3) αντίγραφα, στην αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη. 2. Η προθεσμία για την άσκηση της ένστασης ή η άσκησή της δεν αναστέλλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξης», και στο άρθρο 256 (όπως ισχύει μετά την παράγραφο 5 του άρθρου 15 του Ν. 3051/2002, Α' 220) ότι: «1. Αν ασκηθεί ένσταση, τα πρόσωπα των οποίων με την ένσταση αμφισβητείται η εκλογή ή η ανακήρυξη, καθώς και εκείνοι στην εκλογή ή ανακήρυξη των οποίων μπορεί να επιδράσει η απόφαση που θα εκδοθεί, μπορούν, και μετά την πάροδο της προθεσμίας της ένστασης, να ασκήσουν αντένσταση, ακόμη και αν, κατά οποιονδήποτε τρόπο, έχουν αποδεχθεί την προσβαλλόμενη πράξη ή έχουν παραιτηθεί από την άσκηση κατ' αυτής ένστασης. 2. Με την αντένσταση μπορούν να προβληθούν λόγοι αντιστοιχοί προς αυτούς που προβάλλονται με την ένσταση, οι οποίοι όμως είναι δυνατόν να στηρίζονται και σε διαφορετικά, από ό,τι εκείνοι, πραγματικά γεγονότα. 3. Η αντένσταση ασκείται με δικόγραφο, το οποίο κατατίθεται σε τρία (3) αντίγραφα στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί η ένσταση και επιδίδεται, με τη φροντίδα αυτού που το άσκησε, στους λοιπούς διαδίκους, το αργότερο τρεις (3) ημέρες πριν από την πρώτη δικάσιμο. 4. Η συνεκδίκαση της ένστασης και της αντένστασης είναι υποχρεωτική. 5. Οι διατάξεις των παρ. 4 και 5 του άρθρου 253 και της παρ. 3 του άρθρου 254 έχουν ανάλογη εφαρμογή και στην περίπτωση της αντένστασης. 6. Αν η ένσταση απορριφθεί ως απαράδεκτη ή αν εκείνος που την άσκησε παραιτηθεί από αυτήν, απορρίπτεται και η αντένσταση. Στις περιπτώσεις αυτές, αν η ένσταση έχει ασκηθεί μέσα στην προβλεπόμενη από το άρθρο 248 προθεσμία για την άσκηση ένστασης, ισχύει ως αυτοτελής ένσταση. Το παραδεκτό της αντένστασης δεν επηρεάζεται αν η ένσταση απορριφθεί για ουσιαστικούς λόγους».

8. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι εκείνος ο οποίος αναδείχθηκε νικητής κατά τις δημοτικές εκλογές στερείται εννόμου συμφέροντος να ασκήσει αυτοτελώς ένσταση (βλ. ΣτΕ 1766, 2227/2007, πρβλ. 342/2004, 1325, 1853/2000, 4404/1995, 2297/1991). Η προϋπόθεση αυτή του παραδεκτού της άσκησης της ένστασης, η οποία εκφράζει γενική αρχή του δικονομικού δικαίου και παγίως γίνεται δεκτή από τη νομολογία, δεν είναι αναγκαίο, κατά την έννοια του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος, να διατυπώνεται ρητά σε ειδική νομοθετική διάταξη. Νικητής δε συνδυασμός, είναι αυτός που ανακηρύχθηκε ως τέτοιος, είτε κατά την αρχική εκλογή, διότι πλειοψήφησε με ποσοστό τουλάχιστον σαράντα δύο τοις εκατό (42%) του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, είτε κατά την επαναληπτική εκλογή, ανεξαρτήτως της σειράς που κατέλαβε κατά την αρχική εκλογή. Περαιτέρω, όμως, ο αναδειχθείς νικητής κατά τις εκλογές, αν ασκηθεί εναντίον του ένσταση, έχει

δικαίωμα άσκησης αντένστασης, με την οποία δύναται να προβάλει όχι μόνο αυτοτελείς ισχυρισμούς για το κύρος των ψηφοδελτίων (βλ. ΣτΕ 1766, 2227/2007, πρβλ. 1853/2000, 2297/1991), αλλά και άλλους λόγους που είναι δυνατό να προβληθούν με ένσταση, όπως λόγους που αφορούν σε πλημμέλειες κατά την ανακήρυξη υποψηφίων συνδυασμών. Εξάλλου, από τις ίδιες διατάξεις συνάγεται ότι ο τρόπος άσκησης της ένστασης διαφέρει από τον τρόπο άσκησης της αντένστασης, αφού το δικόγραφο της μεν ένστασης κατατίθεται ενώπιον του (πολιτικού) πρωτοδικείου που εξέδωσε την πράξη που προσβάλλεται με την ένσταση, της δε αντένστασης ενώπιον του διοικητικού πρωτοδικείου, στο οποίο εκκρεμεί η εκδίκαση της ένστασης, κατά της οποίας η αντένσταση στρέφεται. Προϋπόθεση άσκησης αντένστασης αποτελεί η άσκηση ένστασης, με την οποία η αντένσταση συνεκδικάζεται υποχρεωτικά, σε μία δε μόνη περίπτωση, κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 256 ΚΔΔ, η αντένσταση μπορεί να εκδικασθεί ως ένσταση, ανεξάρτητα από την ασκηθείσα ένσταση κατά της οποίας στρέφεται (βλ. ΣτΕ 1766, 2227/2007, πρβλ. 342/2004).

9. Επειδή, η κρινόμενη υπόθεση, η οποία αφορά το κύρος των εκλογών για την ανάδειξη δημοτικών αρχών, δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 6 παρ. 1 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974, Α' 256 (βλ. ΣτΕ 1763/2007, σκέψη 6, 837/2000, 7μ., σκέψη 7, ΣτΕ 4080/1999, σκέψη 5, απόφαση της Επιτροπής της ΕΣΔΑ, Carmine Priorello κατά Ιταλίας, 11068/84, αποφάσεις (επί του παραδεκτού) του ΕΔΔΑ της 29.11.2007, Partija Jaunie Demokrati κατά Λετονίας, της 11.4.2006, Milka κατά Πολωνίας, της 4.4.2006, Bompard κατά Γαλλίας κ.α.).

10. Επειδή, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, νομίμως το Διοικητικό Πρωτοδικείο Καλαμάτας έκρινε ότι ο αναιρεσείων, υπό την ιδιότητα του υποψηφίου Δημάρχου και επικεφαλής του συνδυασμού «.....», δεν είχε έννομο συμφέρον να ασκήσει ένσταση κατά του κύρους των εκλογών της 15.10.2006, για το λόγο ήταν ο νικητής των επαναληπτικών εκλογών της 22.10.2006. Συνεπώς, οι λόγοι αναιρέσεως, με τους οποίους προβάλλεται ότι το δικάσαν δικαστήριο έσφαλε, διότι α) κατά την έννοια του άρθρου 63 ΚΔΚ, ερμηνευόμενου στενά - ενόψει των άρθρων 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, αφού θέτει προϋποθέσεις του παραδεκτού της ένστασης - ακόμη και ο νικητής των εκλογών μπορεί να ασκήσει ένσταση υπό μόνη την ιδιότητα του υποψηφίου κατά τις εκλογές, β) ο συνδυασμός του ενιστάμενου και νυν αναιρεσειόντος ήταν ηττηθείς κατά την αρχική εκλογή της 15.10.2006, το κύρος της οποίας προσβάλλεται με την ένστασή του (και την ένσταση των αναιρεσίβλητων), γ) με την ένσταση προβλήθηκε μεταξύ άλλων ότι ο συνδυασμός των αναιρεσίβλητων δεν είχε περιλάβει τον απαιτούμενο από το νόμο (άρθρο 34 ΚΔΚ) αριθμό υποψηφίων γυναικών, ο οποίος δεν μπορούσε να προβληθεί ως λόγος αντένστασης, παρά μόνο ως λόγος ένστασης, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

11. Επειδή, προβάλλεται ότι μη νομίμως το Διοικητικό Πρωτοδικείο Καλαμάτας εκδίκασε πρώτη την ένσταση του νυν αναιρεσειόντος και δεύτερη την ένσταση των αναιρεσίβλητων, παρότι η τελευταία είχε κατατεθεί πρώτη, με αποτέλεσμα να κριθεί ότι ο νυν αναιρεσειών δεν είχε έννομο συμφέρον να ασκήσει ένσταση, διότι ο συνδυασμός του ήταν νικητής των εκλογών. Και τούτο, διότι, εάν είχε εκδικασθεί πρώτη η ένσταση των νυν αναιρεσίβλητων και είχε γίνει δεκτή, όπως και έγινε, τότε κατά την εκδίκαση της ένστασης του νυν αναιρεσειόντος θα κρινόταν ότι αυτός είχε έννομο συμφέρον προς άσκησή της, αφού ο συνδυασμός του θα ήταν πλέον ηττηθείς και όχι νικητής. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι,

σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, ο αιτών, ως αναδειχθείς νικητής των εκλογών, δεν είχε έννομο συμφέρον να ασκήσει ένσταση, εφόσον κατά το χρόνο της άσκησης της ήταν νικητής, αλλά αφού ασκήθηκε εναντίον του ένσταση, είχε δικαίωμα να ασκήσει αντένσταση, με την οποία μπορούσε να προβάλει τους παραπάνω λόγους που είχε προβάλει με την ένστασή του.

12. Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων 25 παρ. 1, 26 παρ. 1, 28 παρ. 1, 35 παρ. 3 περ. α' και 63 περ. α' του ΚΔΚ συνάγεται ότι ως «εκλογέας» που νομιμοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 63 περ. α' ΚΔΚ να ασκήσει ένσταση κατά του κύρους των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών νοείται μόνον εκείνος που είναι γραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους του οικείου δήμου ή κοινότητας, διότι μόνο υπό την προϋπόθεση αυτή μπορούν οι δημότες εκλογείς να ασκούν το εκλογικό τους δικαίωμα (βλ. άρθρο 26 παρ. 1 ΚΔΚ). Από τις ίδιες διατάξεις συνάγεται επίσης ότι για να μπορεί δημότης να εκλεγεί δήμαρχος (συνεπώς και να είναι νομίμως υποψήφιος) αρκεί να έχει την ικανότητα να εκλέγει και να έχει συμπληρώσει το 21ο έτος της ηλικίας του κατά την ημέρα διενέργειας των εκλογών, χωρίς να απαιτείται να είναι γραμμένος στους οικείους εκλογικούς καταλόγους (βλ. άρθρα 28 παρ. 1 και 35 παρ. 3 περ. α' ΚΔΚ), συνεπώς δεν απαιτείται να φέρει αναγκαιώς και την ιδιότητα του κατ' άρθρο 63 περ. α' «εκλογέα εγγεγραμμένου στους εκλογικούς καταλόγους» του οικείου δήμου ή κοινότητας (πρβλ. ΣΤΕ 2485/2000). Υπό τα δεδομένα όμως αυτά, εφόσον δηλαδή η ιδιότητα του υποψηφίου δημάρχου του αναιρεσειόντος δεν προϋποθέτει αναγκαιώς τη συνδρομή στο πρόσωπό του της ιδιότητας του εκλογέα γραμμένου στους εκλογικούς καταλόγους του Δήμου Οιχαλίας, ο ίδιος ο αναιρεσειών είχε το βάρος να επικαλεσθεί και να αποδείξει ότι συνέτρεχε στο πρόσωπό του και η εν λόγω ιδιότητα (βλ. ΣΤΕ 2883/2007). Επομένως, ο λόγος αναιρέσεως, σύμφωνα με τον οποίο όφειλε το δικάσαν δικαστήριο να λάβει υπόψη του και μάλιστα αυτεπαγγέλτως ότι ο αναιρεσειών θεμελιώνει το έννομο συμφέρον του, πέραν της ιδιότητας του «υποψηφίου», και στην ιδιότητα του «εκλογέως εγγεγραμμένου στους εκλογικούς καταλόγους», αφού κατά νόμο για να εκλεγεί κάποιος δήμαρχος πρέπει να είναι δημότης εγγεγραμμένος στους εκλογικούς καταλόγους, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

13. Επειδή, προβάλλεται ότι μη νομίμως το Διοικητικό Πρωτοδικείο έκρινε ότι ο αναιρεσίβλητος δεν είχε έννομο συμφέρον να ασκήσει ένσταση, διότι με τον τρόπο αυτό του στέρησε το δικαίωμα δικαστικής προστασίας σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας, και τελικά έπληξε το ουσιαστικό του δικαίωμα του εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές, το οποίο κατοχυρώνεται στα άρθρα 1, 5 παρ. 1 και 102 παρ. 2 του Συντάγματος και επέτρεψε την αλλοίωση του εκλογικού αποτελέσματος κατά παράβαση του άρθρου 52 του Συντάγματος. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, ο αναδειχθείς νικητής των εκλογών, δεν έχει έννομο συμφέρον να ασκήσει ένσταση, εφόσον κατά το χρόνο της άσκησης της είναι νικητής, αλλά αν ασκηθεί εναντίον του ένσταση, έχει δικαίωμα άσκησης αντένστασης. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζονται τόσο το κατοχυρωμένο στο άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος δικαίωμα δικαστικής προστασίας του νικητή διαδίκου, να επιδιώξει τη δικαστική προστασία του ουσιαστικού, επίσης συνταγματικά κατοχυρωμένου, δικαιώματος του εκλέγεσθαι στις δημοτικές εκλογές, όσο και η εκδίκαση των εκλογικών διαφορών με ταχύτητα - δεδομένου ότι αποτρέπεται η άσκηση άσκοπων ενστάσεων από τους νικητές των εκλογών - και με ασφάλεια - δεδομένου ότι η συνεκδίκαση της ένστασης με την αντένσταση είναι υποχρεωτική.

14. Επειδή, προβάλλεται ότι η κρίση του δικάσαντος δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία εάν η ένσταση του νυν αναιρεσειόντος ήθελε θεωρηθεί ως αντένσταση θα

ήταν απορριπτέα ως απαράδεκτη, διότι κατατέθηκε στη γραμματεία του (πολιτικού) Πρωτοδικείου Καλαμάτας και όχι του Διοικητικού Πρωτοδικείου Καλαμάτας, δεν είναι ορθή, διότι με τον τρόπο αυτό παραβιάζεται το δικαίωμα δικαστικής προστασίας του νυν αναιρεσίβλητου, το οποίο κατοχυρώνεται στα άρθρα 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι, σύμφωνα με την προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 256 παρ. 3 ΚΔΔ, η αντένσταση κατατίθεται στη γραμματεία του δικαστηρίου στο οποίο εκκρεμεί η ένσταση, δηλαδή, στην περίπτωση των διαφορών που αναφύονται από τις δημοτικές εκλογές, στη γραμματεία του αρμόδιου για την εκδίκαση της ένστασης διοικητικού πρωτοδικείου. Κατά την έννοια δε της διάταξης αυτής η κατάθεση της αντένστασης σε άλλο δικαστήριο ή αρχή, ακόμη και αν αυτό είναι το αρμόδιο για την κατάθεση των ενστάσεων πολιτικό πρωτοδικείο, έχει ως συνέπεια το απαράδεκτο αυτής. Συνεπώς, δικόγραφο το οποίο κατατίθεται ως «ένσταση» στη γραμματεία του οικείου πολιτικού πρωτοδικείου, εάν ήθελε ερμηνευθεί ως αντένσταση θα ήταν απορριπτέο ως απαράδεκτο (βλ. ΣΤΕ 1766, 2227, 2883, 2884/2007, 342/2004, πρβλ. 837/2000, 5063/1997, Ολομ., επίσης 532/1986, 2854/1983, 1146/1995, 5026/1997). Εξάλλου, ο κατά τα προεκτεθέντα θεσπιζόμενος τρόπος της άσκησης της αντένστασης, με τον οποίο αποκλείεται η έγκυρη κατάθεσή της στο πολιτικό δικαστήριο, καθιστά αποτελεσματική την παροχή δικαστικής προστασίας και συντείνει στην ταχεία εκδίκαση των σχετικών εκλογικών διαφορών, συνάπτεται προς τη λειτουργία των δικαστηρίων και τη διευκόλυνση της προόδου της δίκης, καθώς και το χαρακτήρα του εν λόγω ενδίκου βοηθήματος και ούτε καταργεί ούτε δυσχεραίνει ουσιωδώς το δικαίωμα παροχής έννομης δικαστικής προστασίας, που κατοχυρώνεται από το Σύνταγμα, και δεν επιβαρύνει υπέρμετρα το δικαίωμα αυτό ούτε υπερακοντίζει τον επιδιωκόμενο σκοπό (βλ. ΣΤΕ 1766/2007, σκ. 9). Περαιτέρω, η άποψη, σύμφωνα με την οποία εάν η επίτευξη των ανωτέρω σκοπών δεν διακυβεύεται ή δεν διακυβεύεται ουσιωδώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση, το ένδικο βοήθημα δεν θα πρέπει να απορρίπτεται ως απαράδεκτο, οδηγεί σε ανεπίτρεπτη ανασφάλεια δικαίου και, ως εκ τούτου, δεν είναι ορθή. Αν και κατά τη γνώμη του Συμβούλου Γ. Ποταμιά και του Παρέδρου Δ. Βανδώρου, κατά την έννοια του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας, ακόμη και όταν μία δικονομική προϋπόθεση είναι καταρχήν δικαιολογημένη, διότι εξυπηρετεί την καλή λειτουργία των δικαστηρίων και την απονομή της δικαιοσύνης, οι διατάξεις που την προβλέπουν θα πρέπει, παρά ταύτα, να μην ερμηνεύονται με υπέρμετρη προσήλωση στους τύπους, αλλά να συνεκτιμάται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, ενόψει των ιδιαίτερων συνθηκών της, μήπως η εφαρμογή τους, όταν εμποδίζει το δικαστήριο να εισέλθει στην ουσία της υπόθεσης, συνιστά δυσανάλογο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, περιορισμό του δικαιώματος δικαστικής προστασίας του ενδιαφερομένου (πρβλ. ως προς την έννοια, του μη εφαρμοστέου εν προκειμένω λόγω της φύσης της διαφοράς, άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ, τις καταδικαστικές για την Ελλάδα αποφάσεις του ΕΔΔΑ της 15.10.2009, Πετρόπουλος, 16.4.2009, Αντωνοπούλου, της 15.1.2009, Ρεκλός, της 21.2.2008, Κοσκινά, της 17.1.2008, Βασιλάκης, της 14.12.2006, Ζουμπουλίδης (Ι), της 27.7.2006, Ευσταθίου, της 24.5.2006, Λιακοπούλου, της 22.2.2007, Perlala κ.α.). Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τις αναιρεσιβαλλόμενες αποφάσεις και τα διαδικαστικά έγγραφα της δίκης, η ένσταση των αναιρεσίβλητων και η «ένσταση» του αναιρεσιόντος κατατέθηκαν στις 25.10.2006 και στις 26.10.2006 αντίστοιχα στη γραμματεία του πολιτικού Πρωτοδικείου Καλαμάτας, το οποίο τις διαβίβασε στις 31.1.2006 στο Διοικητικό Πρωτοδικείο Καλαμάτας, ως όφειλε, σύμφωνα με το άρθρο 252 ΚΔΔ, το οποίο ορίζει ότι οι ενστάσεις διαβιβάζονται στο αρμόδιο δικαστήριο μετά το πέρας της προθεσμίας άσκησης τους. Στη συνέχεια, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Καλαμάτας τις εκδίκασε γνωρίζοντας την ύπαρξη και των δύο,

διότι ήταν υποχρεωμένο να συσχετίσει όλες τις ενστάσεις που αφορούσαν στην ίδια εκλογή, προκειμένου να εκδώσει, μετά την εκδίκαση όλων τους, πράξη ανακήρυξης επιτυχόντων και επιλαχόντων στις εκλογές του οικείου Δήμου, σύμφωνα με το άρθρο 259 παρ. 3 ΚΔΔ. Συνεπώς, υπό τη συγκεκριμένη πλοκή της υπόθεσης, ουδόλως διακυβεύθηκε, ούτε ήταν δυνατόν να διακυβευθεί, η ασφαλής και ταχεία εκδίκαση των επίμαχων ενδίκων βοηθημάτων, ούτε υπήρξε επιβάρυνση του δικάσαντος δικαστηρίου. Υπό τα δεδομένα αυτά, και ενόψει του ότι υφίστατο σοβαρή ερμηνευτική αμφιβολία ως προς το εάν με την αντένσταση μπορούσε να προβληθεί λόγος περί παράνομης ανακήρυξης του συνδυασμού των αναιρεσίβλητων, ή αυτός μπορούσε να προβληθεί μόνο με ένσταση, η απόρριψη του επίμαχου ενδίκου βοηθήματος, το οποίο ορθώς ερμηνευόμενο ήταν αντένσταση, για μόνο το λόγο ότι κατατέθηκε στη γραμματεία του (πολιτικού) Πρωτοδικείου Καλαμάτας και όχι του Διοικητικού Πρωτοδικείου Καλαμάτας, παραβιάζει τη διάταξη του άρθρου 256 παρ. 3 ΚΔΔ, η οποία ερμηνευόμενη υπό το φως του άρθρου 20 παρ. 1 του Συντάγματος σε συνδυασμό με την αρχή της αναλογικότητας έχει την έννοια ότι αντενστάσεις οι οποίες κατατίθενται υπό τέτοιες συνθήκες στη γραμματεία του πολιτικού και όχι του διοικητικού πρωτοδικείου δεν είναι απορριπτέες, εκ μόνου του λόγου αυτού, ως απαράδεκτες.

15. Επειδή, μη προβαλλομένου άλλου λόγου αναιρέσεως, πρέπει η κρινόμενη αίτηση (Ε' 182/11.1.2007) να απορριφθεί και το Δικαστήριο να προχωρήσει στην εκδίκαση της υπ' αριθμ. Ε' 181/11.1.2007 αιτήσεως αναιρέσεως, η οποία στρέφεται κατά της 238/2006 απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Καλαμάτας.

16. Επειδή, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, νικητής συνδυασμός είναι αυτός που ανακηρύχθηκε ως τέτοιος, είτε κατά την αρχική εκλογή, διότι πλειοψήφησε με ποσοστό τουλάχιστον 42% του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων, είτε κατά την επαναληπτική εκλογή, ανεξαρτήτως της σειράς που κατέλαβε κατά την αρχική εκλογή. Συνεπώς, οι αναιρεσίβλητοι, ο συνδυασμός των οποίων κατά την αρχική εκλογή της 15.10.2006 δεν πλειοψήφησε με ποσοστό τουλάχιστον 42% του συνόλου των έγκυρων ψηφοδελτίων και κατά την επαναληπτική εκλογή ηττήθηκε, με έννομο συμφέρον άσκησαν την από 25.10.2006 ένστασή τους, επιδιώκοντας να μεταρρυθμιστεί η πράξη εξαγωγής αποτελεσμάτων της αρχικής εκλογής, ώστε να θεωρηθεί ότι ο συνδυασμός τους πλειοψήφησε με ποσοστό τουλάχιστον 42% και να ανακηρυχθεί νικητής. Επομένως, ο λόγος αναιρέσεως με τον οποίο προβάλλεται ότι εσφαλμένα το δικάσαν δικαστήριο δεν απέρριψε την ένσταση των αναιρεσίβλητων ως απαράδεκτη λόγω έλλειψης εννόμου συμφέροντος για το λόγο ότι ο συνδυασμός τους είχε αναδειχθεί πρώτος, άρα ήταν νικητής, κατά την αρχική εκλογή, η νομιμότητα διεξαγωγής της οποίας και μόνο αμφισβητείται με την ένστασή τους, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

17. Επειδή, στα άρθρα 44 έως 46 του ΚΔΚ ορίζονται τα εξής : «Άρθρο 44. Περιεχόμενο των ψηφοδελτίων. 1. Στο επάνω μέρος όλων των ψηφοδελτίων σημειώνονται το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού, που έχουν τυχόν δηλωθεί και κάτω από αυτά τα ονόματα των υποψηφίων . . . α. Για κάθε δημοτικό διαμέρισμα εκτυπώνεται ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο, στο οποίο περιλαμβάνονται το επώνυμο και το όνομα του υποψήφιου δημάρχου και των υποψήφιων δημοτικών συμβούλων. Ακολουθεί η ονομασία του δημοτικού διαμερίσματος και στη συνέχεια αναγράφονται τα ονόματα των υποψηφίων συμβούλων αυτού. β. Για κάθε τοπικό διαμέρισμα Δήμου ή Κοινότητας εκτυπώνεται, επίσης, ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο, στο οποίο περιλαμβάνονται το επώνυμο, το όνομα του υποψήφιου δημάρχου ή προέδρου της Κοινότητας και υποψηφίων δημοτικών ή κοινοτικών συμβούλων. Ακολουθεί η

ονομασία του τοπικού συμβουλίου ή του τοπικού διαμερίσματος Κοινότητας και στη συνέχεια αναγράφονται τα ονόματα των υποψηφίων τοπικών συμβούλων ή παρέδρων, αντιστοίχως. 2. Εγγραφές και διαγραφές δεν επιτρέπονται, και αν γίνουν, έχουν ως αποτέλεσμα την ακυρότητα του ψηφοδέλιου. 3. Η προτίμηση του εκλογέα εκφράζεται με σταυρό που σημειώνεται με στυλογράφο μαύρης ή κυανής απόχρωσης δίπλα στο ονοματεπώνυμο κάθε υποψηφίου, με εξαίρεση τους τυχόν υποψηφίους της περίπτωσης γ' της παρ. 2 του άρθρου 34 για τους οποίους και δεν απαιτείται σταυρός προτίμησης. Τυχόν θέση σταυρού σε αυτούς δεν επάγεται ακυρότητα. 4. Σταυρός προτίμησης που σημειώνεται με διαφορετικό τρόπο θεωρείται ότι δεν είναι γραμμένος και η εγκυρότητα του ψηφοδέλιου ελέγχεται, σύμφωνα με τη διάταξη της περίπτωσης γ' της παρ. 1 του άρθρου 45. 5. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του προς έναν υποψήφιο κοινοτικό σύμβουλο, σημειώνοντας σταυρό δίπλα στο όνομά του στο ψηφοδέλτιο του συνδυασμού. Στους Δήμους ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή υπέρ δύο υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, πλην των Δήμων Αθηναίων, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς, στους οποίους ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός, υπέρ δύο ή υπέρ τριών υποψηφίων. Ψηφοδέλτιο συνδυασμού με περισσότερους σταυρούς προτίμησης από τους ανωτέρω κατά περίπτωση οριζόμενους είναι έγκυρο, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτίμησης. 6. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός ή υπέρ δύο υποψηφίων συμβούλων δημοτικού διαμερίσματος με εξαίρεση τα δημοτικά διαμερίσματα των Δήμων Αθηναίων, Θεσσαλονίκης και Πειραιώς στους οποίους ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του υπέρ ενός, υπέρ δύο ή υπέρ τριών υποψηφίων. Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του προς έναν μόνο υποψήφιο τοπικού διαμερίσματος και πάρεδρο. Η προτίμηση αποτυπώνεται με τη σημείωση σταυρού παραπλεύρως των ονομάτων των υποψηφίων στο ψηφοδέλτιο του οικείου συνδυασμού. 7. Για τον υποψήφιο δήμαρχο και τον υποψήφιο πρόεδρο της Κοινότητας δεν χρειάζεται σταυρός προτίμησης και αν σημειωθεί, δεν συνεπάγεται ακυρότητα του ψηφοδέλιου. Άρθρο 45. Άκυρα ψηφοδέλτια. 1. Εκτός από την περίπτωση ακυρότητας κατά την παράγραφο 2 του προηγούμενου άρθρου, το ψηφοδέλτιο είναι άκυρο μόνον στις ακόλουθες περιπτώσεις : α) Αν έχει σχήμα ή διαστάσεις που διαφέρουν κατά τρόπο εμφανή από αυτά που ορίζει η απόφαση που προβλέπεται από την παρ. 2 του άρθρου 42. β) Αν έχει τυπωθεί σε χαρτί ή με μελάνι που το χρώμα του διαφέρει κατά τρόπο εμφανή από αυτό που ορίζεται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 42. γ) Αν έχουν σημειωθεί σε οποιαδήποτε πλευρά του λέξεις, φράσεις, υπογραμμίσεις, στίγματα ή άλλα σημεία, εφόσον αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας. δ) Αν βρεθεί στο φάκελο με ένα ή περισσότερα άλλα έγκυρα ή άκυρα ψηφοδέλτια του ίδιου ή διαφορετικού συνδυασμού ή με λευκά και ε) Αν βρεθεί μέσα σε φάκελο που δεν είναι σύμφωνος με τις ρυθμίσεις του επόμενου άρθρου. Άρθρο 46. Εκλογικοί φάκελοι. 1. Οι φάκελοι, μέσα στους οποίους κλείνονται τα ψηφοδέλτια, κατασκευάζονται για όλη την επικράτεια με φροντίδα του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, από χαρτί αδιαφανές σε λευκή απόχρωση και έχουν στην εμπρός πλευρά έντυπο γνώρισμα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζονται οι διαστάσεις των φακέλων και το έντυπο γνώρισμά τους. 2. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης φροντίζει να αποστέλλεται, εγκαίρως, στους Γενικούς Γραμματείς των Περιφερειών επαρκής αριθμός φακέλων. Οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών φροντίζουν να διαβιβάζονται, εγκαίρως, οι φάκελοι αυτοί στις δημοτικές και κοινοτικές αρχές, που εφοδιάζουν τις εφορευτικές επιτροπές κάθε εκλογικού τμήματος της χωρικής αρμοδιότητάς τους. 3. Αν δεν υπάρχουν οι ανωτέρω φάκελοι, η εφορευτική επιτροπή

πιστοποιεί την έλλειψη και προμηθεύεται άλλους φακέλους, ομοιόμορφους. 4. Εκτός από το έντυπο γνώρισμα, τίποτε άλλο δεν αναγράφεται πάνω στο φάκελο. Αν σημειωθούν πάνω στο φάκελο στίγματα, σημεία ή λέξεις, μπορούν να θεωρηθούν διακριτικά γνωρίσματα που παραβιάζουν με τρόπο προφανή το απόρρητο της ψηφοφορίας». Οι ως άνω διατάξεις τέθηκαν σε ισχύ από την δημοσίευση του ν. 3463/2006 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Α' 114/8.6.2006), σύμφωνα με το άρθρο τέταρτο του πιο πάνω νόμου. Παράλληλα, σύμφωνα με το άρθρο δεύτερο του ίδιου νόμου, καταργήθηκε « . . . το π.δ. 410/1995 (ΦΕΚ 231 Α'), καθώς και κάθε γενική ή ειδική διάταξη αντίθετου περιεχομένου».

18. Επειδή, σύμφωνα με τις αναφερόμενες στην προηγούμενη σκέψη διατάξεις των άρθρων 44 έως 46 του ΚΔΚ, σημεία, σκισίματα, λέξεις, στίγματα, φράσεις, οπές, που έχουν σημειωθεί στο ψηφοδέλτιο ή στον εκλογικό φάκελο, καθώς επίσης και σταυροί προτίμησης, μπορούν να επιφέρουν ακυρότητα του ψηφοδελτίου, αν θεωρηθεί ότι αποτελούν διακριτικά γνωρίσματα με τα οποία παραβιάζεται η συνταγματική αρχή της μυστικότητας της ψηφοφορίας, αν δηλαδή κριθεί ότι η ύπαρξη των σημείων, στιγμάτων κ.λπ. καταλείπει δυνατότητα να προσδιορισθεί άμεσα ή έμμεσα ο εκλογέας που ψήφισε με το συγκεκριμένο ψηφοδέλτιο. Κατά την εκδίκαση των σχετικών με το κύρος των δημοτικών και κοινοτικών εκλογών διαφορών τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια κρίνουν αν στη συγκεκριμένη περίπτωση τα πιο πάνω σημεία αποτελούν ή όχι διακριτικά γνωρίσματα με βάση τους κανόνες της λογικής και τα διδάγματα της κοινής πείρας και λαμβάνοντας υπόψη τις εκάστοτε συνθήκες υπό τις οποίες τελεί ο εκλογέας, το είδος του σημείου, τη θέση του και τον τρόπο χάραξης, προκειμένου να συναγάγουν αν το σημείο έχει τεθεί τυχαία ή σκόπιμα. Τέλος, οι κρίσεις των διοικητικών δικαστηρίων για την ύπαρξη ή την ανυπαρξία διακριτικού γνωρίσματος, εφόσον εναρμονίζονται με τους κανόνες της λογικής και με τα διδάγματα της κοινής πείρας, είναι κρίσεις περί πραγμάτων και για το λόγο αυτό δεν υπόκεινται σε αναιρετικό έλεγχο (βλ. ΣτΕ 1965/2007, 7μ, 2969/2007, 1406/2007, 7μ. κ.α.). Εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 44 παρ. 3, 5, 6 και 7 αφενός και των άρθρων 45 παρ. 1 εδ. γ και 44 παρ. 4 ΚΔΚ αφετέρου, συνάγεται ότι, έστω και αν για τους υποψηφίους τοπικούς συμβούλους δεν έχει περιληφθεί στον πιο πάνω Κώδικα διάταξη αντίστοιχη προς αυτήν της παρ. 5 του άρθρου 44, η σημείωση περισσοτέρων του ενός (όπως ορίζεται στην παρ. 6 του ίδιου άρθρου) σταυρών προτίμησης σε υποψηφίους τοπικούς συμβούλους δεν επιφέρει, αυτή μόνη, ακυρότητα των ψηφοδελτίων στα οποία τέθηκε, παρά μόνο στην περίπτωση που, κατά την κρίση της εφορευτικής επιτροπής και τελικά του δικαστηρίου, ο επιπλέον σταυρός σημειώθηκε με πρόθεση να αποτελέσει διακριτικό γνώρισμα, το οποίο παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας (πρβλ. ΣτΕ 3002/2000, 810/1996, 1455/1987).

19. Επειδή, εξάλλου, οι ανωτέρω διατάξεις των άρθρων 44 έως 46 του ΚΔΚ, οι οποίες είναι ερμηνευτέες επί τη βάση και της σχετικής αιτιολογικής έκθεσης της επιτροπής του άρθρου 14 παρ. 2 του ν. 3242/2004 (Α' 102) που προέβη στην κατάρτιση του Κώδικα, δεν προέβλεψαν ότι επάγεται άνευ ετέρου ακυρότητα της ψήφου η χρήση από τον εκλογέα ψηφοδελτίου που εκτυπώθηκε για τοπικό διαμέρισμα του Δήμου διαφορετικό από το τοπικό διαμέρισμα του ίδιου Δήμου, στο οποίο ασκείται κατά νόμο το εκλογικό δικαίωμα. Συνεπώς, με βάση τον νέο Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων ο νομοθέτης θέλησε να είναι έγκυρο για την εκλογή δημάρχου και μελών του δημοτικού συμβουλίου το εν λόγω ψηφοδέλτιο, υπό την προϋπόθεση ότι δεν συντρέχει περίπτωση ακυρότητάς του από τις προβλεπόμενες στις διατάξεις των άρθρων 44 έως 46 του Κώδικα και ότι δεν προκύπτει, κατά την ουσιαστική κρίση του Διοικητικού Πρωτοδικείου που εκφέρεται κατ' εκτίμηση συγκεκριμένων

ισχυρισμών ενισταμένου ή αντενισταμένου, ότι η χρήση του ψηφοδέλιου έγινε από εκλογέα ευρισκόμενο σε συνεννόηση με άλλο ή άλλα πρόσωπα, έχοντα την πρόθεση να γνωστοποιήσει, με αυτό τον τρόπο, το περιεχόμενο της ψήφου του στα πιο πάνω πρόσωπα κατά παραβίαση της μυστικότητας της ψηφοφορίας. Διατήρησε δε ο νεότερος νομοθέτης, υπό τις ανωτέρω προϋποθέσεις εγκυρότητας, τυπικώς σε ισχύ τη σχετική διάταξη του άρθρου 5 παρ. 9 του ν. 2539/1997 (Α' 244) που ορίζει ότι « . . . το ψηφοδέλτιο αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη για την εκλογή των μελών του τοπικού συμβουλίου, είναι όμως έγκυρο για το συνδυασμό του υποψηφίου δημάρχου», η οποία είχε θεσπισθεί υπό το καθεστώς του προϊσχύσαντος Κώδικα (π.δ. 410/1995) και με ανάλογες προϋποθέσεις εγκυρότητας (βλ. ΣΤΕ 4209/2000), δεδομένου ότι με την προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου δεύτερου του ν. 3463/2006 δεν καταργήθηκε γενικώς κάθε προγενέστερη διάταξη που αναφέρεται σε θέμα ρυθμιζόμενο από τον κυρωθέντα με το νόμο αυτό Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, αλλά ειδικώς το π.δ. 410/1995 και κάθε διάταξη «αντίθετου περιεχομένου» (βλ. ΣΤΕ 1965/2007, 7μ, 2969/2007).

20. Επειδή, ως προς το υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσίβλητων υπ' αριθμό 5 ψηφοδέλτιο του 466ου εκλογικού τμήματος του Δήμου Οιχαλίας, το οποίο είχε κριθεί από την οικεία εφορευτική επιτροπή ως άκυρο, για το λόγο ότι αφορούσε σε άλλο τοπικό διαμέρισμα και δη στο τοπικό διαμέρισμα Σιάμης, ενώ το 466ο εκλογικό τμήμα ανήκε στο τοπικό διαμέρισμα Μερόπης, το δικάσαν πρωτοδικείο, δέχθηκε ότι : «...από την αντιπαραβολή των διατάξεων του ...ν. 3463/2006 σε σχέση με τις διατάξεις του ν. 2539/1997, προκύπτει ότι δεν έχει συμπεριληφθεί στις διατάξεις του πρώτου άλλη ομοίου ή αντιθέτου περιεχομένου διάταξη με αυτήν της παραγράφου 9 του άρθρου 5 του ν. 2539/1997, συνεπώς η παράγραφος αυτή εξακολουθεί να ισχύει και μετά την έναρξη της ισχύος του νέου Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, ως μη καταργηθείσα...», ότι «...όπως έχει γίνει δεκτό από τη νομολογία ...σε περίπτωση που βρεθούν στην κάλη ενός τοπικού διαμερίσματος ψηφοδέλτια του αυτού συνδυασμού, που, όμως, έχουν τυπωθεί για έτερο τοπικό διαμέρισμα, τα ψηφοδέλτια αυτά είναι, καταρχήν, έγκυρα για την εκλογή δημάρχου και μελών δημοτικού συμβουλίου, αν και χρησιμοποιούνται από εκλογείς τοπικού διαμερίσματος για το οποίο ο συνδυασμός αυτός έχει εκτυπώσει άλλα, διαφορετικά ως προς το τοπικό αυτό διαμέρισμα ψηφοδέλτια. Εξάλλου, η εγκυρότητα των ψηφοδελτίων αυτών για την εκλογή δημάρχου και μελών δημοτικού συμβουλίου διαφυλάσσεται, κατά το άρθρο 5 παρ. 9 του ν. 2539/1997, με την επιφύλαξη των ακυροτήτων που προβλέπονται στα άρθρα 64 και 65 του π.δ. 410/1995, ήτοι των αντίστοιχων άρθρων του ν. 3463/2006, και ως εκ τούτου μπορεί να αμφισβητηθεί από τον ενιστάμενο για τους ίδιους ακριβώς λόγους για τους οποίους μπορεί να αμφισβητηθεί η εγκυρότητα των ψηφοδελτίων που έχουν εκτυπωθεί για το δημοτικό [προφανώς εκ παραδρομής ετέθη «δημοτικό», ενώ είναι «τοπικό»] διαμέρισμα στο οποίο και χρησιμοποιήθηκαν από τους εκλογείς.» και ότι «...εξάλλου, κατά κοινή πείρα, η ταυτότητα του εκλογέα δεν αποκαλύπτεται εκ μόνου του λόγου ότι αυτός χρησιμοποιεί ψηφοδέλτιο που έχει εκτυπωθεί για άλλο τοπικό διαμέρισμα του ίδιου δήμου και όχι γι' αυτό, στο οποίο ο ίδιος ανήκει. Ως εκ τούτου, η συνταγματική αρχή της μυστικότητας της ψήφου δεν επιβάλλει την τυπική ακυρότητα του ψηφοδελτίου αυτού. Ωστόσο, κατά το δικαστικό έλεγχο του κύρους της εκλογής, ενόψει συγκεκριμένων ισχυρισμών του ενιστάμενου, δύναται να γίνει δεκτό από το διοικητικό δικαστήριο ότι η κατά τα ως άνω χρήση ψηφοδελτίου άλλου τοπικού διαμερίσματος έγινε από εκλογέα ευρισκόμενο σε σχετική συνεννόηση με άλλο ή άλλα πρόσωπα και έχοντα την πρόθεση να γνωστοποιήσει με τον συγκεκριμένο αυτό τρόπο το περιεχόμενο της ψήφου του στα πρόσωπα αυτά κατά παραβίαση του απορρήτου της ψηφοφορίας». Ενόψει των ανωτέρω το δικάσαν δικαστήριο έκρινε ότι μη νομίμως το ψηφοδέλτιο αυτό

θεωρήθηκε ως άκυρο μόνο για τον πιο πάνω λόγο, ενώ ήταν έγκυρο και έπρεπε να προσμετρηθεί υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσίβλητων.

21. Επειδή, προβάλλεται ότι εσφαλμένα κρίθηκε ότι η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 9 του ν. 2539/1997 δεν καταργήθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 3463/2006 και ότι, πάντως, η αιτιολογία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης ως προς την εγκυρότητα του εν λόγω ψηφοδέλιου είναι πλημμελής, όπως προκύπτει από το γεγονός ότι το ψηφοδέλτιο αυτό αφορούσε άλλο τοπικό διαμέρισμα σε συνδυασμό α) με το γεγονός ότι το διαμέρισμα αυτό ήταν «μικρό και οι ψηφοφόροι γνωρίζονται μεταξύ τους», όπως δέχεται η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση σε άλλες περιπτώσεις ελέγχου της εγκυρότητας ψηφοδελτίων (όπως στο φύλλο 9 αυτής), και β) με το γεγονός ότι το ψηφοδέλτιο αυτό ήταν το μοναδικό με τη συγκεκριμένη πλημμέλεια στο 466ο εκλογικό τμήμα. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος κατά το πρώτο σκέλος του, διότι, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, η διάταξη του άρθρου 5 παρ. 9 του ν. 2539/1997 δεν καταργήθηκε με το άρθρο δεύτερο του ν. 3463/2006, ενώ κατά τα λοιπά είναι απορριπτέος προεχόντως ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση, διότι ούτε στο φύλλο 9 της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης διαλαμβάνεται ότι το τοπικό διαμέρισμα Μερόπης ήταν «μικρό και οι ψηφοφόροι γνωρίζονται μεταξύ τους» ούτε από το γεγονός ότι κατά την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το ψηφοδέλτιο αυτό ήταν το μόνο του οικείου εκλογικού τμήματος από αυτά των οποίων η εγκυρότητα ή ακυρότητα αμφισβητήθηκε, το οποίο αφορούσε άλλο εκλογικό διαμέρισμα, προκύπτει ότι κατά την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ήταν και το μόνο ψηφοδέλτιο γενικώς του οικείου εκλογικού τμήματος, που είχε αυτό το χαρακτηριστικό γνώρισμα, όπως ισχυρίζεται ο αναιρεσείων.

22. Επειδή, ως προς το υπέρ του συνδυασμού των αναιρεσίβλητων υπ' αριθμό 133 ψηφοδέλτιο του 476ου εκλογικού τμήματος του Δήμου Οιχαλίας, το οποίο είχε κριθεί από την οικεία εφορευτική επιτροπή ως άκυρο, για το λόγο ότι έφερε σταυρούς σε δύο τοπικούς συμβούλους (αντί ενός), το δικάσαν διοικητικό πρωτοδικείο έκρινε ότι το ψηφοδέλτιο αυτό μη νομίμως θεωρήθηκε ως άκυρο από την οικεία εφορευτική επιτροπή, ενώ ήταν έγκυρο, με την ακόλουθη αιτιολογία: «...ναί μεν δεν περιλαμβάνεται σχετική διάταξη προς αυτήν του άρθρου 44 παρ. 5 περίπτωση γ' του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, κατά την οποία ψηφοδέλτιο που φέρει περισσότερους σταυρούς σε δημοτικούς συμβούλους είναι έγκυρο και για την εκλογή των τοπικών συμβούλων, ωστόσο εν προκειμένω, ο επιπλέον σταυρός στον τοπικό σύμβουλο πρέπει να αποδοθεί σε σύγχυση ή σε άγνοια του ψηφοφόρου κατά την εκλογή, ο οποίος γνώριζε ότι έχει δικαίωμα να θέσει συνολικά τρεις σταυρούς, πιθανόν όμως να συγχύσθηκε για το εάν έπρεπε να θέσει το δεύτερο σταυρό σε υποψήφιο δημοτικό σύμβουλο και όχι σε υποψήφιο τοπικό, δεν δύναται όμως να θεωρηθεί, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, ο επιπλέον αυτός σταυρός ως διακριτικό γνώρισμα που τέθηκε από πρόθεση για να παραβιασθεί η μυστικότητα της ψήφου ... Εξάλλου, η τελεία που φέρει το ψηφοδέλτιο τούτο δίπλα στο πατρώνυμο του υποψηφίου Καραφωτιά Φωτίου, λόγω του πάχους της, της ειδικότερης θέσης της, του άτεχνου τρόπου απόδοσής της και της ομοιότητας του γραφικού μέσου με αυτό που χρησιμοποιήθηκε από τον εκλογέα, δεν αποτελεί, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, διακριτικό γνώρισμα, αλλά τελεία που τέθηκε τυχαία από αυτόν κατά τον προβληματισμό του για το εάν θα θέσει το σταυρό δεξιά ή αριστερά του ονόματος του υποψηφίου. Επομένως το εν λόγω ψηφοδέλτιο πρέπει να κηρυχθεί έγκυρο και να προσμετρηθεί στην εκλογική δύναμη του συνδυασμού των ενισταμένων, όπως επίσης και ο σταυρός προτίμησης υπέρ του υποψηφίου δημοτικού συμβούλου».

23. Επειδή, προβάλλεται ότι εσφαλμένα κρίθηκε ότι η αναγραφή δύο σταυρών σε τοπικούς συμβούλους, ενώ ο νόμος προβλέπει έναν, δεν καθιστά το επίμαχο ψηφοδέλτιο άκυρο, και ότι, πάντως, η αιτιολογία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης ως προς την εγκυρότητα του εν λόγω ψηφοδελτίου είναι πλημμελής, διότι από το συνδυασμό της αναγραφής των δύο σταυρών και της αναγραφής της τελείας συνάγεται ότι, σε ένα μικρό μέρος, όπως είναι το οικείο τοπικό διαμέρισμα, οι κάτοικοι του οποίου γνωρίζονται μεταξύ τους (κατά τον αναιρεσείοντα αυτό το τελευταίο γίνεται δεκτό σε άλλες σκέψεις της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, οι οποίες δεν προσδιορίζονται), το πρόσωπο του εκλογέα καθίσταται ευχερώς αναγνωρίσιμο, ενώ, εξάλλου, στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν διευκρινίζονται επαρκώς τα χαρακτηριστικά της τελείας, ούτε εάν τελικά τέθηκε σταυρός στον υποψήφιο Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, κατά το πρώτο σκέλος του, διότι, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, η σημείωση περισσότερων του ενός σταυρών προτίμησης σε υποψηφίους τοπικούς συμβούλους δεν επιφέρει, αυτή μόνη, ακυρότητα των ψηφοδελτίων στα οποία τέθηκε, παρά μόνο στην περίπτωση που, κατά την κρίση της εφορευτικής επιτροπής και τελικώς του δικαστηρίου, ο επιπλέον σταυρός σημειώθηκε με πρόθεση να αποτελέσει διακριτικό γνώρισμα, το οποίο παραβιάζει το απόρρητο της ψηφοφορίας, ενώ κατά τα λοιπά είναι απορριπτέος εν μέρει ως αβάσιμος, διότι η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης ως προς την περιγραφή της τελείας από το δικάσαν δικαστήριο είναι επαρκής, εν μέρει ως απαράδεκτος, διότι δεν προβάλλεται σε ποιο σημείο της αναιρεσιβαλλόμενης διαλαμβάνεται ότι το συγκεκριμένο εκλογικό διαμέρισμα είναι μικρό και οι κάτοικοι γνωρίζονται μεταξύ τους και εν μέρει ως ερειδόμενος σε εσφαλμένη προϋπόθεση, διότι στην προσβαλλόμενη απόφαση αναφέρεται ότι τέθηκε σταυρός προτίμησης υπέρ του υποψηφίου δημοτικού συμβούλου Εξάλλου, εάν ήθελε θεωρηθεί ότι με το λόγο αυτό προβάλλεται ότι, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, από το συνδυασμό της αναγραφής των δύο σταυρών και της αναγραφής της τελείας συνάγεται ότι το πρόσωπο του εκλογέα καθίσταται ευχερώς αναγνωρίσιμο, ο λόγος είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι αυτό δεν προκύπτει από τα διδάγματα της κοινής πείρας, ενώ, κατά τα λοιπά είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος, διότι πλήσσει την ανέλεγκτη αναιρετικά ουσιαστική εκτίμηση του δικαστηρίου της ουσίας.

24. Επειδή, μετά την απόρριψη των πιο πάνω λόγων αναιρέσεως, οι λοιποί λόγοι, με τους οποίους πλήσσει η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ως την ακυρότητα τριών συνολικά ψηφοδελτίων του συνδυασμού του αναιρεσείοντος, είναι απορριπτέοι ως αλυσιτελείς, διότι ακόμη και υπό την εκδοχή ότι είναι βάσιμοι, και ότι, τελικά, μετ' αναιρέση, το διοικητικό πρωτοδικείο θα προσμετρήσει τα ψηφοδέλτια αυτά υπέρ του συνδυασμού του αναιρεσείοντος, ο συνδυασμός του αναιρεσίβλητου και πάλι, αφενός μεν, θα προηγείται του συνδυασμού του αναιρεσείοντος, αφετέρου δε, θα συγκεντρώνει αριθμό ψηφοδελτίων μεγαλύτερο του 42%. Και τούτο, διότι ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδελτίων θα ανέλθει από 2639 σε 2642, ο αριθμός των ψηφοδελτίων υπέρ του συνδυασμού του αναιρεσίβλητου θα παραμείνει 1110 και θα αποτελεί ποσοστό 42,013626 % των 2642 εγκύρων, ο αριθμός των ψηφοδελτίων υπέρ του συνδυασμού του αναιρεσείοντος θα ανέλθει σε 1103 και των ψηφοδελτίων υπέρ του τρίτου συνδυασμού θα παραμείνει 429.

25. Επειδή, συνεπώς, οι κρινόμενες αιτήσεις πρέπει να απορριφθούν.

Δια ταύτα

Συνεκδικάζει τις κρινόμενες αιτήσεις και τις απορρίπτει.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Επιβάλλει στον αναιρεσείοντα τη δικαστική δαπάνη των αναιρεσίβλητων ύψους : 1) σε όσους παρέστησαν κατά τη συζήτηση της Ε' 182/2007 αίτησης κατά τη δικάσιμο της 29.3.2007, τετρακοσίων εξήντα (460) ευρώ, συμμετρως, 2) σε όσους παρέστησαν κατά τη συζήτηση της Ε' 182/2007 αίτησης κατά τη δικάσιμο της 15.11.2007, τετρακοσίων εξήντα (460) ευρώ, συμμετρως, 3) σε όσους παρέστησαν κατά τη συζήτηση της Ε' 182/2007 αίτησης κατά τη δικάσιμο της 19.11.2009, διακοσίων τριάντα ($460 : 2 = 230$) ευρώ, συμμετρως, 4) σε όσους παρέστησαν κατά τη συζήτηση της Ε 181/2007 αίτησης κατά τη δικάσιμο της 29.3.2007, τετρακοσίων εξήντα (460) ευρώ, συμμετρως, 5) σε όσους παρέστησαν κατά τη συζήτηση της Ε' 181/2007 αίτησης κατά τη δικάσιμο της 15.11.2007, τετρακοσίων εξήντα (460) ευρώ, συμμετρως, 6) σε όσους παρέστησαν κατά τη συζήτηση της Ε' 182/2007 αίτησης κατά τη δικάσιμο της 19.11.2009, διακοσίων τριάντα ($460 : 2 = 230$) ευρώ, συμμετρως.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 21 Δεκεμβρίου 2009 και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 3ης Μαρτίου 2010.

Ο Πρόεδρος του Γ' Τμήματος Η Γραμματέας του Γ' Τμήματος Γ.
Σταυρόπουλος Α. Τριάδη

Π.Β.